

POČUJTE TOTO!

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

4Moj 13,26–30; Jer 36,20–26; 2Kron 36,15.16; Mat 23,30–35; 1Kor 10,6–12

ÚVODNÝ TEXT

Toto sa im stalo výstrahou a nám, ktorých zastihol koniec vekov, to bolo napísané ako napomenutie. (1Kor 10,11).

Dnes je veľmi rozšírený názor, že dôležitá je „moja pravda“ – teda moje skúsenosti, moje myšlienky, moje potreby, moje hranice a moje presvedčenie – nech už je táto pravda akákoľvek. Podľa tohto prístupu je každá „pravda“ platná a mali by sme ju brať vážne. Čo sa však stane, keď sa naše pravdy, o ktorých sme hlboko presvedčení, dostanú do rozporu s Pravdou, Ježišom Kristom a Jeho slovom?

Stane sa to, že kým niektorí ľudia prijmú biblické pravdy a odvrátia sa od svojich omylov, iní sa budú držať svojich bludov. Niektorí v reakcii na pravdu zmenia svoje správanie, iní sa proti nej vzbúria. Tak to aspoň vidíme v ľudských dejinách.

Biblickí proroci boli často povolani odovzdať posolstvá, ktoré ľudia nechceli počuť. V reakcii na odovzdané posolstvo sa stretávali s kritikou, vylúčením zo spoločnosti, často im dokonca hrozila smrť a niektorí skutočne prišli o život (Heb 11,32–38). Napriek protivenstvám a hrozbám verní služobníci ohlasovali Božie posolstvá, pretože Božie prorocké vedenie pre nich nebolo otázkou osobnej voľby. Chápali, že prinášajú Božiemu ľudu pokyny, ktoré zachraňujú životy. Preto museli zverené posolstvá odovzdať bez ohľadu na cenu, ktorú musel prorok priniesť.

OSNOVA LEKCIE

Táto lekcia nás pozýva k počúvaniu prorockých varovaní, ktoré sa v ľudských dejinách často stretávali s odmietnutím. Upozorňuje na nebezpečenstvo pokrytectva, kedy ľudia síce uctievať Božích poslov minulosti, ale zároveň sa vzpierajú posolstvu, ktoré prinášajú. Pripomína nám, že Božie slovo je nennou výstrahou pre každú generáciu.

- 4Moj 14,1–4: Reptanie proti vodcom je v skutočnosti vzbúrou proti Bohu (nedeľa)
- Jer 36,27–29: Odmietnutie Božieho posolstva nezruší platnosť Božej vôle (pondelok)
- 2Kron 36,15.16: Dôsledky vytrvalého zosmiešňovania a odmietania prorockých varovaní (utorok)
- Mat 23,30–35: Pokrytectvo farizejov v ich vzťahu k Božím prorokom (streda)
- 1Kor 10,6–12: Minulosť ako varovný príklad pre koniec vekov (štvrtok)

HNEV NA BOŽIEHO POSLA

¹V tú noc celá pospolitosť začala kričať a ľud nariekal. ²Všetci Izraeliti reptali proti Mojžišovi a Áronovi a celá pospolitosť im vyčítala: „Kiežby sme boli radšej pomreli v Egypte alebo tu na púšti! Kiežby sme boli vtedy pomreli! ³Prečo nás Hospodin vedie do tej krajiny? Aby sme padli mečom, aby sa naše ženy a deti stali korisťou? Nebolo by nám lepšie vrátiť sa do Egypta?“ ⁴Navzájom si vraveli: „Vyberme si vodcu a vráťme sa do Egypta!“ (4Moj 14,1–4)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Mojžiš, Bohom vyvolený vodca, poznal radosti aj bolesti spojené s vedením rôznorodého zástupu púšťou pri hľadaní zaslúbenej zeme.

Prečítaj si text 4Moj 14,1–11. O čo ide v týchto veršoch? Prečo sa ľudia hnevali na Mojžiša a Árona?

Pozorné čítanie uvedených veršov odhaľuje, že synovia Izraela sa hnevali na Boha, pretože Mu nedôverovali. Mojžiš a Áron, ľudskí zástupcovia Božej zvrchovanej vlády, boli ľahkým terčom ich hnevu. Potreba fyzického a duševného bezpečia je základnou motiváciou, ktorú majú všetci ľudia. Keď je jedno z nich ohrozené, alebo keď niečo vnímame ako hrozbu pre našu fyzickú či duševnú pohodu, môžeme sa nahnevať alebo dokonca začať konať iracionálne.

Prečítaj si text 4Moj 13,26–30. Prečo sa Izraeliti tak veľmi báli? Ako sa ich Káleb snažil povzbudiť?

Izraeliti mali oprávnené obavy z problémov, ktoré ich čakali pri obsadzovaní zaslúbenej zeme, ale „kto podľahne nedôvere, oddáva sa vlastne satanovej moci a nikto nevie, kde skončí“ (PP 389; PP /sk/ 287). Mojžiš ako vodca ľudu čelil v tejto chvíli takmer neprekonateľnej výzve. Strach ľudí onedlho prerástol do hnevu proti Áronovi a Mojžišovi a do otvorenej vzbury proti Bohu. Keď si ľudia hľadali nových vodcov, ktorí by nahradili toho, ktorého im vyvolil Boh (5Moj 34,10–12; 4Moj 14,4), Jozua a Káleb si roztrhli odev a prosili ľud, aby napriek svojim obavám dôveroval Bohu: „Ak nám bude Hospodin priaznivo naklonený, dovedie nás do tej krajiny a dá nám ju. Je to krajina oplývajúca mliekom a medom. Len sa nebúrte proti Hospodinovi! Nebojte sa ľudu tej krajiny... Nebojte sa ich!“ (4Moj 14,8,9)

APLIKÁCIA

- Je ľahké dôverovať Bohu, keď sa nám všetko darí. Čo však, keď do nášho života vstúpi nejaká pohroma? Čo ak dôverovať Bohu znamená nepohodlie alebo ťažkosti? Ako zvládaš takéto situácie? Čo ti vtedy pomáha najviac?

ZNIČENIE POSOLSTVA (1)

²⁷Ked' kráľ spálil zvitok so slovami, ktoré napísal Baruch podľa Jeremiášovho rozprávania, Jeremiášovi zaznelo slovo Hospodina: ²⁸„Znova si vezmi iný zvitok a napíš naň všetky predchádzajúce slová z prvého zvitku, ktorý spálil judský kráľ Jojakím. ²⁹O judskom kráľovi Jojakímovi povedz: Toto hovorí Hospodin: Ty si spálil ten zvitok a povedal si: »Prečo si naň napísal, že babylonský kráľ určite príde, zničí túto krajinu a odstráni z nej ľud i zver?«” (Jer 36,27–29)

Prečítaj si text Jer 36,20–26. Čo sa dialo na dvore a ako vodcovia reagovali na prorocké varovanie?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Jeremiáš bol Božím prorockým hlasom pre judský národ v čase hroziacej skazy. Mnoho rokov Hospodin prostredníctvom Jeremiáša varoval Júdu pred svojou nespokojnosťou s nimi a pred tým, že si ich podmaní Babylon a odvedie ich do vyhnanstva (Jer 6,8–19; Jeremiáš 26). Hospodin sa ich snažil zachrániť, ale oni by museli poslúchnuť.

Hriechov obyvateľov Judska bolo mnoho. Išlo o zjavné hriechy, v ktorých zotrvali dlho. Modloslužba, obetovanie detí, cudzoložstvo a tyrania boli v tom čase úplne bežné, považovali sa za „normálne“. Prorokove varovania a výzvy tak zostali nevypočuté. Ako sa Jeremiášova prorocká služba chýlila ku koncu, Božie výzvy k Jeho zablúdeným deťom boli čoraz intenzívnejšie a naliehavejšie. Hospodin túžil národ zachrániť. V Jeremiáš 32 Boh napríklad hovorí Jeremiášovi, aby kúpil pozemok a uschoval si listinu: „Ved' toto hovorí Hospodin zástupov, Boh Izraela: »V tejto krajine sa ešte budú kupovať domy, polia a vinice.«” (Jer 32,15)

Bola to láska, ktorá Hospodina viedla k tomu, aby nechal Jeremiáša zapísať akúsi poslednú výzvu na pokánie a reformáciu. Jojakímova odpoveď na toto posolstvo bola plná pohrdania voči Bohu, Jeho posolstvu aj Jeho poslovi.

Prečítaj si text Jer 36,27–31. Ako Boh reagoval na Jojakímov akt vzdoru?

Ľudia vo svojej vzbure a hriešnosti niekedy prichádzajú k záveru, že ak zavrhnú Božie posolstvo alebo sa pokúsia zničiť Jeho poslov, samotné posolstvo prestane existovať. Naša neochota dbať na Hospodinovo prorocké Slovo nezruší posolstvo, ktoré pre nás Boh má. Naše pohrdanie len znásobí škody, ktoré postihnú nás a naše rodiny pre našu vedomú ignoranciu alebo vzburu. Jeremiášovo proroctvo o konci kráľa Jojakíma obsahuje vážne varovanie pre každého človeka (Jer 36,30.31): Prehliadaním a odmietaním Božích varovaní sa vystavujeme veľkému nebezpečenstvu, pretože napokon budeme žať následky svojich hriechov a svojej vzbury.

■ **Čo sa o Božom milujúcom charaktere dozvedáme zo skutočnosti, že sa vytrvalo snažil osloviť svoj ľud napriek jeho vzdoru?**

APLIKÁCIA

ZNIČENIE POSOLSTVA (2)

¹⁵Hospodin, Boh ich otcov, im po svojich posloch dával včas výstrahu, lebo mal súčiť so svojím ľudom a svojím príbytkom. ¹⁶Tí však zosmiešňovali Božích poslov, pohrdali jeho slovami a potupovali jeho prorokov, až sa hnev Hospodina natolko vystupňoval proti ľudu, že mu už nebolo pomoci. (2Kron 36,15.16)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ľudia môžu reagovať na dar prorockta rôznym spôsobom. Pri putovaní po púšti sa synovia Izraela otvorene vzbúрили proti Mojžišovi a Áronovi, keď ich hnal strach z nepriateľov, s ktorými by sa stretli pri pokuse o vstup do zaslúbenej krajiny. O viac ako osem storočí neskôr kráľ Jojakím spálil zvitky s Hospodinovým slovom v nádeji, že zničí dôležité prorocké posolstvo. V žiadnom prípade však nešlo o ojedinelé prípady. Dejiny starovekého Izraela a Judska boli, až na zriedkavé výnimky, dejinami odmietania prorokov.

Ako podľa úvodného textu (2Kron 36,15.16) reagoval judský národ na posolstvá, ktoré mu Boh poslal prostredníctvom svojich prorokov? Ako nakoniec Boh zareagoval na správanie Judska?

Jeremiáš konal svoju prorockú službu počas vlád Joziáša, Joacháza, Jojakíma, Jojachína a Cidkiju. Babylonské kráľovstvo na čele s Nebukadnesarom teraz stálo pri bránach Judska. Jeremiášove prorocktá sa takmer všetky naplnili, keď na trón nastúpil dvadsaťjedenročný Cidkija (2Kron 36,11). Biblia o Cidkijovi hovorí: „Hospodinovi, svojmu Bohu, robil naprotiveň. Nepokoril sa pred prorokom Jeremiášom, hovorcom Hospodina.“ (2Kron 36,12)

Všimnime si, ako Biblia opisuje Jeremiášov prorocký dar. Text ukazuje, že Jeremiáš je ten, kto „hovoriť slovo z úst Hospodinových“. (2Kron 36,12; Roh) Napriek tomu sa Cidkija pred prorokom nepokoril. A predsa bol Jeremiáš zástupcom Hospodina a hovoril v Jeho mene – a to aj napriek tomu, že bol – podobne ako my všetci – len hriešnym človekom.

Jeremiáš nebol jediný, kto mal takéto poslanie. Stáročia Boh posielal prorokov k svojmu ľudu (2Moj 3,15; Ž 105,26; Mal 3,1; Iz 6,8; Jer 25,4; Mat 11,13; Luk 11,49 atď.), pretože „nechce, aby niekto zahynul, ale chce, aby sa všetci dali na pokánie“ (2Pet 3,9). Dejiny starovekého Izraela a Judska sú príbehom neustálych Božích pokusov osloviť hrešiaci ľud prostredníctvom svojich zaslúbených záchran. Keby sa len rozhodli činiť pokánie...

V tejto neskorej hodine judských dejín sa však milosť, ktorú Boh preukázal Judsku prostredníctvom vedenia a útechy Jeremiášovho prorockého hlasu, nestretla s pokorou, vierou a pokáním, ale s výsmechom a odmietnutím.

APLIKÁCIA ■ Vysmievali sa Božím poslom, pohrdali Božími slovami a posmievali sa Jeho prorokom. My by sme sa celkom určite k ničomu takému dnes neznižili. Alebo?

POKRYTECTVO

³⁰Hovoríte: „Keby sme boli žili za dní našich otcov, neboli by sme spolu s nimi prelievali krv prorokov.“ ³¹Takto sami proti sebe svedčíte, že ste synmi tých, čo povraždili prorokov. ³²Dovršte teda mieru svojich otcov! ³³Hadi, vreteničie plemeno! Ako uniknete odsúdeniu do pekla? ³⁴Preto, hľa, ja k vám posielam prorokov, múdrych ľudí a zákonníkov. Vy niektorých z nich zabijete a ukrižujete, iných budete bičovať vo svojich synagógach a prenasledovať z mesta do mesta, ³⁵aby prišla na vás všetka spravodlivá krv, vyliata na zemi, počnúc krvou spravodlivého Ábela až po krv Zachariáša, Barachiášovho syna, ktorého ste zavraždili medzi chrámom a oltárom. (Mat 23,30–35)

Keď sa pozeráme na konanie ľudí v minulosti, možno nám napadne: *Niečo také by som ja nikdy neurobil!* Ak sme však k sebe úprimní, musíme pripustiť, že hoci sa azda nedopúšťame rovnakých zlých skutkov, často sa správame podobne. Opakujeme podobné chyby, pričom si azda vedome zatvárame oči pred tým, čo v skutočnosti robíme. Toto je princíp, ktorý kritizoval aj Ježiš: „Pokrytec, vyber najprv brvno z vlastného oka a potom uvidíš, ako vybrať smietku z oka svojho brata.“ (Mat 7,5)

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Na akú dôležitosť, no bolestivú skutočnosť Ježiš poukazuje v úvodnom texte (Mat 23,30–35)? Aké varovanie by sme si mali z Jeho slov vziať?

Z týchto veršov jasne vidieť Ježišov postoj k správaniu a konaniu farizejov. Boli presvedčení o svojej dokonalosti a odmietali akúkoľvek zmenu, čo ešte zvyrazňovalo ich pokrytectvo. Ježiš veľmi rázne vystupoval proti ich povýšeneckému vnímaniu náboženstva. Ostro kritizoval duchovné „elity“ v dlhých splývavých rúchach. Prirovnal ich k obieleným hrobom plným kostí mŕtvych (Mat 23,27.28). Farizeji nechceli vyznať a opustiť svoje hriechy, a to ani keď im na ne Ježiš opakovane poukazoval a dával im šancu na pokánie a záchranu.

Otvorene ich nazval „pokrytcami“. V Písme opakovane zaznievajú Jeho slová: „Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci!“ (Mat 23,13.15.23.25.27)

Životy mnohých farizejov a zákonníkov sa vyznačovali tým, že jedno hovorili a niečo iné robili. Taký bol aj ich prístup k prorokom. Boli presvedčení, že skrášľovaním a opatrovaním hrobov prorokov sa hlásia k viere svojich otcov. Odmietali však oveľa dôležitejší prejav viery, ktorým bolo napríklad pokánie na základe slov prorokov. Chceli, aby ich ľudia vnímali v spojení s mocou a vznešenosťou prorokov, ale sami sa odmietli podriaďovať obsahu posolstva tých istých prorokov. Pri leštení hrobov a hrobiek Božích služobníkov si nahovárali, že oni by nikdy nepreliali krv Božích poslov. A predsa práve v tom čase plánovali vraždu niekoho omnoho väčšieho než proroka – samotného Mesiáša.

- Čo môžeme urobiť preto, aby aj v našom živote nedochádzalo k podobnej rozdvojenosti: navonok sa tvárime pobožne, zatiaľ čo vo svojom vnútri sme naplnení vzburou, chamtivosťou a nenávisťou?

APLIKÁCIA

NA NAŠE NAPOMENUTIE

⁶Toto sa pre nás stalo výstrahou, aby sme neboli dychtiví po zle tak, ako po ňom dychtili oni. ⁷Ani nebudte modloslužobníci, ako boli niektorí z nich, tak ako je napísané: *Posadil sa ľud, aby jedol a pil; nato vstali, aby sa zabávali.* ⁸Ani nesmilnime, ako niektorí z nich smilnili, a padlo ich za jediný deň dvadsaťtisíc. ⁹Ani nechcime skúšať Krista, ako niektorí z nich skúšali, a hynuli od hadov. ¹⁰Ani nereptajte, ako niektorí z nich reptali, a hynuli od zhubcu. ¹¹Toto sa im stalo výstrahou a nám, ktorých zastihol koniec vekov, to bolo napísané ako napomenutie. ¹²A tak ten, kto si myslí, že stojí, nech si dáva pozor, aby nepadol. (1Kor 10,6–12)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V Starej zmluve zaznieva mnoho závažných posolstiev, ktoré reagujú na odsúdeniahodné konanie Božieho ľudu. Hospodin ich svojmu ľudu sprostredkoval, aby ľudí napravil a zachránil. Pre nás dnes majú slúžiť ako poučenie o tom, čo sa stane, keď zostávame vo vz bure proti Bohu.

Čo hovorí úvodný text (1Kor 10,6–12) o udalostiach opísaných v Starej zmluve?

V týchto veršoch Pavol prepája minulosť a prítomnosť. Skúsenosť starovekého Izraela sa tak stáva skúsenosťou cirkvi, ktorej sme sa po prijatí Ježiša ako Pána a Spasiteľa stali súčasťou (Gal 6,14–16).

Pavol objasňuje, že minulé záznamy o skúsenostiach ľudí s Bohom – či už dobré, alebo zlé – by sme nemali prehliadať ani brať na ľahkú váhu. Hospodin považuje minulé udalosti za také dôležité, že ich dal zaznamenať ako príklady, „aby sme neboli dychtiví po zle tak, ako po ňom dychtili oni“ (1Kor 10,6). Minulosť nám často pomáha lepšie pochopiť, čo sa odohráva v prítomnosti a čo nás čaká v budúcnosti.

Boh teda hovorí, že nie sme odsúdení na to, aby sme opakovali chyby minulých generácií. Potrebujeme však dbať na napomenutia Písma a prorocké posolstvá, ktoré Hospodin v minulosti dal ľuďom prostredníctvom svojich prorokov. Ak budeme tieto posolstvá počúvať, učiť sa z nich a riadiť sa nimi, pôjdeme v živote po správnej ceste, ktorú Písmo označuje slovami „šťastne sa vám povedie“ či „bude sa vám dariť“ (2Kron 20,20).

Niektorí ľudia si takúto prosperitu predstavujú tak, že budú mať pekné domy, rýchle autá, drahé oblečenie a najnovšie modely telefónov. Hoci Boh sľubuje, že sa postará o naše potreby, záleží Mu predovšetkým na tom, aby sa darilo našej duši – minimálne tak, ako sa nám darí v iných oblastiach (3Ján 1,2). Skutočná a trvalá duchovná plnosť v kresťanskom živote si vyžaduje poslušnosť Božím posolstvám.

Boh neplytvá slovami. Keď hovorí, Jeho Slová sú večné. Ich moc a účinnosť sa nikdy nekončia (Iz 40,8). My, „ktorých zastihol koniec vekov“ (1Kor 10,11), ich dostávame na naše napomenutie. Ak to platilo kedysi, o to viac by sme mali brať tieto slová vážne dnes.

APLIKÁCIA

- Aké ponaučenia si môžeš vziať z príbehov o vz bure a neviere? Ako ti môžu pomôcť vyhnúť sa podobným chybám?

PRIJÍMANIE A ODOVZDÁVANIE JEJ POSOLSTIEV

Arthur White, vnuk Ellen Whiteovej a bývalý riaditeľ inštitúcie Ellen G. White Estate (organizácia spravujúca dielo Ellen Whiteovej), odhadoval, že jeho stará mama mala počas svojho života stovky videní a prorockých snov. Videnia trvali od niekoľkých minút až po niekoľko hodín a niekedy ich sledovali veľké skupiny ľudí. Pri niektorých príležitostiach mali dokonca aj jej skeptici možnosť pozorovať ju počas takýchto verejných prejavov.

Podobne ako biblickí proroci, aj Ellen Whiteová zažívala vo videní nadprirodzené javy. V roku 1868 podal James White podrobný opis stavu Ellen Whiteovej počas jej videnia. „Vôbec si neuvedomovala nič z toho, čo sa dialo okolo nej.“ Nedýchala; jej svaly a kĺby „stuhli“, jej pohyby a gestá boli „voľné a pôvabné“ a oči mala otvorené. Po precitnutí z videnia dočasne stratila zrak, ale po odznení prejavov bol jej zrak opäť v poriadku. Nikto nemohol ovplyvniť, kedy alebo ako dlho bude vo videní, keďže samotné videnia boli zvyčajne neočakávané aj pre samotnú Ellen Whiteovú. (Pozri James White, *Life Incidents*, s. 271–274.)

Rovnako ako v biblických časoch, aj reakcie ľudí na posolstvá boli rôzne. Niektorí prijali Božie rady, iní ich odmietli. Ellen Whiteová to opísala nasledovne: „Boh ma ustanovil za tú, ktorá karhá Jeho ľud; a... keďže na mňa vložil toto ťažké bremeno, urobí tých, ktorým je toto posolstvo dané, zodpovednými za to, ako s ním naložia. ... Túto nepríjemnú prácu som si nevybrala sama. Nie je to činnosť, ktorá by mi priniesla priazeň alebo chválu ľudí. ... V mene a sile svojho Vykupiteľa urobím, čo budem môcť. Budem varovať, radiť, karhať a povzbudzovať tak, ako mi to diktuje Boží Duch, či už to ľudia prijímú, alebo odmietnu. Mojou povinnosťou nie je zapáčiť sa sama sebe, ale plniť vôľu svojho nebeského Otca, ktorý mi zveril toto poslanie.“ (4T 231.232)

Je zaujímavé, že mnohí z tých, ktorí odmietli jej prorocké posolstvá, tak urobili skôr na základe vlastnej neviery alebo osobných nezhôd s Ellen Whiteovou, než z teologických dôvodov. Ellen Whiteová bola veľmi láskavá k tým, ktorí vyjadrovali skepticizmus ohľadom jej prorockého daru. V skutočnosti dala jasne najavo, že k takýmto ľuďom by sa malo pristupovať s „veľkou trpezlivosťou a bratskou láskou... kým nenájdu svoj postoj a nerozhodnú sa pre alebo proti.“ (1T 328)

Ellen Whiteová bola presvedčená, že skutočným dôkazom jej prorockého daru sú posolstvá, ktoré jej dal Boh. Verila, že ak budú ľudia úprimne hľadať pravdu, prídu na to, že jej dar je pravý a spoľahlivý. Dôverovala Bohu, že ich povedie na ceste za lepším porozumením, no zároveň napísala, že Boh nám dal dostatok dôkazov, „na to, aby sme svoju vieru priklonili na stranu pravdy“. (4T 231)

Viac informácií nájdete na stránke <https://whiteestate.org/absog/7>.